

Infospot

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen in de uitgaven in de ambulante sector van de verzekering voor geneeskundige verzorging in 2015

Juli - Augustus - September 2016

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen¹ vertegenwoordigt 35 % van de totale netto-uitgaven (dit zijn de uitgaven voor de verplichte verzekering) en 24 % van het behandelingsvolume (DDD²). Ter verduidelijking: er bestaan naast deze 25 werkzame bestanddelen nog 730 werkzame bestanddelen waarvoor er een tegemoetkoming is door de verplichte ziekteverzekering in de ambulante sector.

Tabel 1 : TOP 25 (2015)

Plaats netto bedrag 2015	ATC	Werkzaam bestanddeel	Nettobedrag 2015	DDD 2015	Aantal patiënten 2015	Gemidd. jaarlijkse toename netto bedrag 2012 - 2015	Jaar van de 1 ^e vergoeding van het werkzaam bestanddeel	1 ^e jaar van verschijning in de TOP 25
1	L04AB04	ADALIMUMAB	130.451.187	3.493.388	12.705	8.203.275	2004	2006
2	L04AB01	ETANERCEPT	72.604.037	1.899.665	7.223	3.004.851	2002	2005
3	C10AA07	ROSUVASTATINE	68.541.353	120.858.440	294.009	-961.192	2003	2006
4	A02BC02	PANTOPRAZOL	56.244.022	199.758.283	1.190.393	2.895.370	1997	2002
5	B02BD02	BLOEDSTOLLINGS- FACTOR VIII	51.848.992	111.813	268	1.241.954	1980*	2002
6	B01AF01	RIVAROXABAN	48.835.954	17.940.560	76.334	12.133.304	2009	2013
7	M05BX04	DENOSUMAB	33.518.296	33.918.698	50.628	8.086.091	2010	2013
8	A02BC01	OMEPRAZOL	30.624.323	143.175.827	626.149	-5.310.052	1989	1997*
9	R03AK06	SALMETEROL MET FLUTICASON	29.469.731	23.757.649	200.933	-4.187.503	2001	2002
10	N06AX21	DULOXETINE	28.999.182	27.567.832	108.408	2.222.565	2006	2012
11	L03AB07	INTERFERON BETA-1A	28.795.748	2.479.677	3.340	-1.941.919	1998	2001
12	C10AA05	ATORVASTATINE	28.596.544	170.676.946	446.362	-22.018.811	1998	1999
13	C10AA01	SIMVASTATINE	28.393.037	166.531.563	632.371	-1.363.601	1990	1997*
14	A10AE04	INSULINE GLARGINE	26.819.720	16.450.259	69.084	1.827.504	2004	2012
15	L01XE01	IMATINIB	26.324.479	252.547	1.071	-287.703	2002	2007
16	B01AB05	ENOXAPARINE	25.273.425	18.836.572	260.318	431.333	1989	2010
17	C07AB07	BISOPROLOL	25.239.963	107.246.377	741.607	-108.936	1988	1997*
18	N05AX12	ARIPIRAZOL	23.957.205	5.106.946	31.019	1.819.427	2005	2015
19	A10BA02	METFORMINE	23.182.451	107.733.566	509.730	711.064	1980*	2013
20	N05AX13	PALIPERIDON	23.135.255	3.605.580	13.964	4.328.328	2009	2014
21	J01CR02	AMOXICILLINE MET ENZYMREMMER	22.899.596	34.713.492	1.493.360	-928.751	1986	1997*
22	L04AB06	GOLIMUMAB	22.384.569	686.026	2.298	2.833.744	2010	2015
23	R03AK07	FORMOTEROL MET BUDESONIDE	22.201.288	24.678.910	274.856	-3.176.311	2002	2003
24	B01AF02	APIXABAN	22.025.602	7.456.791	34.696	7.340.675	2012	2015
25	C09BB04	PERINDOPRIL MET AMLODIPINE	21.354.571	34.441.276	123.226	2.483.378	2009	2015
TOTAAL TOP 25			921.720.530	1.273.378.683	-	-	-	-

* 1980 of nog vroeger
**1997 is het 1^e jaar waarin Farmanetgegevens beschikbaar waren; deze molecule zal waarschijnlijk vroeger in de TOP 25 verschenen zijn.

Bron: RIZIV – Farmanet

De TOP 25 bevat weinig heel recente werkzame bestanddelen. Het recentste werkzaam bestanddeel is apixaban (een van de nieuwe orale anticoagulantia), dat sinds 2012 wordt terugbetaald. Omgekeerd dateren 10 werkzame bestanddelen van vóór het jaar 2000.

1. Deze top 25 heeft enkel betrekking op de werkzame bestanddelen die door de open officina worden afgeleverd.
2. Defined Daily Dose ; een groep deskundigen van de WHO definiëren per werkzaam bestanddeel een gemiddelde dagdosis (DDD) rekening houdend met de dosis die voor het geneesmiddel wordt gebruikt in zijn voornaamste indicatie bij een volwassene. Het gaat uiteraard om een meeteenheid en niet om een norm van goede praktijk.

Bepaalde werkzame bestanddelen zijn “oude bekenden” van de TOP 25: omeprazol, simvastatine, bisoprolol en amoxicilline met enzymremmer waren reeds aanwezig in de TOP 25 van 1997 (het 1^e jaar waarin Farmanetgegevens beschikbaar waren).

Atorvastatine, dat zijn 1^e plaats in 2012 al had verloren (vanaf 2001 zonder onderbreking bezet), situeert zich voortaan op de 12e plaats. De komst van generieken in de loop van het jaar 2012 heeft de kost per DDD van deze molecule doen dalen van 1,08 naar 0,17 EUR. We merken ook op dat de komst van generieken samenging met een groei in de afgeleverde volumes.

De **1^e plaats** wordt voortaan ingenomen door adalimumab, een TNF-remmer die gebruikt wordt om inflammatoire processen bij zware aandoeningen af te remmen als de klassieke behandelingen niet helpen. Adalimumab wordt in 48% van de gevallen voorgeschreven door reumatologen (vooral om reumatoïde polyarthritis te behandelen), in 36% van de gevallen door gastrologen (ziekte van Crohn) en in 13% van de gevallen door dermatologen (psoriasisreuma). Het aantal patiënten blijft beperkt maar de behandeling is duur (ongeveer 37 EUR per DDD).

Op de **2^e plaats** vinden we nog een TNF-inhibitor, etanercept, die voor hetzelfde type aandoening als adalimumab voorgeschreven wordt (85% van de voorschriften door reumatologen en 14% door dermatologen). Het prijsniveau is hetzelfde als adalimumab.

Op de **3^e plaats** staat rosuvastatine. Sinds de eerste terugbetaling in 2003 is deze molecule gelijkmatig blijven stijgen in het aantal statinevoorschriften. 20% van de statinepatiënten kreeg in 2015 rosuvastatine voorgeschreven. Aangezien rosuvastatine meer kost (ongeveer 3 tot 4 keer zoveel als de andere statines), vertegenwoordigt ze de helft van het budget van de statines.

Het is mogelijk om op basis van de databankgegevens het aantal patiënten te bepalen aan wie een bepaald werkzaam bestanddeel minstens éénmaal dat jaar werd afgeleverd³. Deze informatie geeft een ander beeld dan het volume uitgedrukt in DDD of in kost. Sommige werkzame bestanddelen worden immers gebruikt voor een korte termijn door veel patiënten (bv.: het antibioticum amoxicilline met enzymremmer - ATC code J01CR02 - dat in 2015 aan 1,5 miljoen patiënten is afgeleverd). Andere werkzame bestanddelen worden gebruikt bij chronische behandelingen, wijd verspreid onder de bevolking, zoals de cardiovasculaire geneesmiddelen (atorvastatine, simvastatine, enz.). Nog andere tenslotte worden slechts gebruikt bij een klein aantal patiënten waarvan de gezondheidstoestand die dure behandelingen noodzakelijk maakt: 5 werkzame bestanddelen van de top 25 hebben minder dan 10.000 patiënten, bv. patiënten die lijden aan reumatoïde polyarthritis (etanercept), hemofilie (factor VIII coagulatie) of multiple sclerose (interferon beta-1a).

3. Het aantal verschillende rechthebbenden die minstens 1 verpakking met het bijhorende werkzame bestanddeel afgeleverd hebben gekregen gedurende het jaar 2015, wordt opgeteld.

De TOP 25 van 2015 bevat:

- 3 immunosuppressiva geïndiceerd voor de behandeling van actieve reumatoïde artritis, ziekte van Crohn en psoriasis (adalimumab, etanercept en golimumab)
- 3 cholesterolverlagende middelen (atorvastatine, rosuvastatine en simvastatine)
- 3 werkzame bestanddelen die gebruikt worden bij de preventie van trombosen (enoxaparine, rivaroxaban en apixiban)
- 2 werkzame bestanddelen gebruikt bij COPD en astma (salmeterol met een corticosteroid, en formoterol met een corticosteroid)
- 2 protonpompremmers die dienen om de maagzuursecretie te remmen (omeprazol en pantoprazol)
- 2 antidiabetica (insuline glargine en metformine)
- 2 atypische antipsychotica geïndiceerd voor de behandeling van schizofrenie en schizoaffectieve stoornissen (paliperidon en aripiprazol)
- 2 werkzame bestanddelen gebruikt bij o.a. de behandeling van hypertensie (bisoprolol en perindopril met amlodipine)
- 1 stollingsfactor (bloedstollingsfactor VIII)
- 1 molecule (denosumab) die zowel voor de behandeling van osteoporose als solide tumoren met botmetastasen gebruikt wordt
- 1 antidepressivum (duloxetine)
- 1 immunomodulerend middel gebruikt bij de behandeling van multiple sclerose (interferon beta-1a)
- 1 antitumoraal middel (imatinib)
- het breedspectrumantibioticum beta-lactam gecombineerd met een beta-lactamaseremmer (amoxicilline + clavulaanzuur).

Verantwoordelijke uitgever: J. De Cock, Tervurenlaan 211, 1150 Brussel

Realisatie: Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV

Grafisch design: Communicatiecel van het RIZIV

Foto: Verypics

Publicatiecatum: September 2016

Wettelijk depot: D/2016/0401/44